

แนวทางพัฒนานักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา
ในมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

นายธงชัย วงศ์เสนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-596-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012558

๓1029๗23๖

STUDENT DEVELOPMENT APPROACHES ACCORDING TO
THE VIEWPOINTS OF ADMINISTRATORS, FACULTY MEMBERS,
AND STUDENTS IN RATTANAKOSIN UNITED COLLEGES

Mr. Thongchai Wongsena

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Higher Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางพัฒนานักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษา ในมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
ชื่อนิสิต	นายธงชัย วงศ์เสนา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา
ภาควิชา	อุดมศึกษา
ปีการศึกษา	2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนานักศึกษาสภามหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์ เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาใน
มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จำนวน 477 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 460 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
96.44

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็น
ข้อสัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดพัฒนานักศึกษา ส่วนแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1

เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 แนวทางพัฒนานักศึกษาด้านสุขภาพกายและจิต ด้านสติปัญญาและความสามารถ ด้านอาชีพ
 และด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม ตอนที่ 3 เป็นการให้ลำดับความสำคัญ
 ของการพัฒนานักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's
 Method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษากลับเกี่ยวกับกิจ-
 กรรมที่จัดดำเนินการพัฒนานักศึกษาด้านสุขภาพกายและจิต ด้านสติปัญญาและความสามารถ
 ด้านอาชีพ และด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดดำเนินการพัฒนานักศึกษาด้าน
 สุขภาพกายและจิต ด้านสติปัญญาและความสามารถ ด้านอาชีพ และด้านบุคลิกภาพทางสังคม
 คุณธรรมและจริยธรรม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มพบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์มีความ
คิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ด้าน

ส่วนการให้ลำดับความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ และ
 นักศึกษา อันดับที่ 1 คือ แนวทางพัฒนานักศึกษาด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

แนวทางพัฒนานักศึกษาจะต้องมีการพัฒนาทั้งด้านสุขภาพกายและจิต ด้านสติปัญญา
และความสามารถ ด้านอาชีพ และด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรมควบคู่
 กันไป แต่ด้านที่มีความสำคัญเร่งด่วนในการพัฒนาได้แก่ ด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรม
 และจริยธรรม และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย
 และแนวทางการพัฒนาโดยการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

Thesis Title   STUDENT DEVELOPMENT APPROACHES ACCORDING TO THE
VIEWPOINTS OF ADMINISTRATORS, FACULTY MEMBERS,
AND STUDENTS IN RATTANAKOSIN UNITED COLLEGES

Name   Mr. Thongchai Wongsena

Thesis Advisor   Associate Professor Wallapa S. Devahastin, Ed.D.

Department   Higher Education

Academic Year   1986

ABSTRACT

Objectives

1. To study problems and obstacles concerning the student development approaches initiated by Rattanakosin United Colleges.
2. To make a survey of ideas and opinions of administrators, instructors and students in Rattanakosin United Colleges.
3. To compare ideas and opinions concerning student development approaches entertained by administrators, instructors and students in Rattanakosin United Colleges.
4. To suggest strategies for student development approaches for Rattanakosin United Colleges.

Method

The research samples include administrators, instructors, instructors and students in Rattanakosin United Colleges, totalling

477 subjects. Four hundred and sixty questionnaires were received, which is approximately 96.44 percent.

The research instruments were consisted of interviewing forms and questionnaires which had been constructed by the researcher himself. The interviewing form was divided into two sections. The first section contained personal information of the sampling interviewed. The second section contained activities organized for student development approaches. As for the questionnaires it was divided into three sections : the first section included the general information of the subjects ; the second section concerned ideas and opinions in connection with strategies in student development approaches in the aspect of mental and physical health, intellectual and capability, occupation, social personality, morale and ethic ; the third section was about the priority of student development approaches. Data analysis included percentage, mean, standard deviation, analysis of variance and multiple comparison by means of Scheffe's method.

Research Conclusion

This research has revealed that ideas and opinions concerning activities organized for student development approaches in the aspects of mental and physical health, intellectual and capability, occupation, social personality, morale and ethic were found to be in the middle level.

When the four aspects of the three groups of samples are compared, it is found that ideas and opinions of the administrators and instructors were statically different from those of the students ($p = .05$).

As for the priority of student development approaches as seen by administrators, instructors, and students, the strategies for student development approaches in the aspects of personality, morale and ethic come foremost.

Suggestions

Student development approaches must be based on the four following aspects : mental and physical health, intellectual and capability, occupation, social personality, morale and ethic. However priority should be rated to social personality, morale and ethic and in order to fulfill the objective administrators should set policy and operation guidelines through successive projects and continuing activities.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ และบุคคลหลายท่านด้วยกัน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ แนะนำข้อคิดเห็น ทั้งเสียสละเวลาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วรสักดิ์ เพียรชอบ ศาสตราจารย์สุชาติ ไสมประยูร ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพียรชอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเนา ขจรศิลป์ ศาสตราจารย์ ดร.ระวี ภาวิไล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์มยุรี สุทธิเลิศอรุณ และอาจารย์สมหมาย สุระชัย ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และอาจารย์อาวุธ วาจาสังข์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้เงินทุนสนับสนุนการวิจัย ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ธงชัย วงศ์เสนา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉฉ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ลักษณะและธรรมชาติของนักศึกษา.....	11
สถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนานักศึกษา.....	15
แนวคิด เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาในต่างประเทศ.....	19
แนวคิด เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาภายในประเทศ.....	22
แนวทางการพัฒนานักศึกษาด้านสุขภาพกายและจิต.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	แนวทางการพัฒนานักศึกษาด้านสติปัญญาและความสามารถ...	32
	แนวทางการพัฒนานักศึกษาด้านอาชีพ.....	39
	แนวทางการพัฒนานักศึกษาด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรม และจริยธรรม.....	47
	งานพัฒนานักศึกษาในสหวิทยาลัยรัตน โกสินทร์.....	62
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
	กลุ่มตัวอย่าง.....	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
	การกำหนดค่ามาตรฐานส่วนประมาค่า.....	67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง พัฒนานักศึกษา.....	75
	ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางพัฒนานักศึกษา.....	91
	ตอนที่ 4 วิเคราะห์คุณภาพของการจัดกิจกรรมพัฒนา นักศึกษา.....	99
	ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความต้องการกิจกรรมพัฒนานักศึกษา..	103
	ตอนที่ 6 วิเคราะห์กิจกรรมที่วิทยาลัยจัด เพื่อพัฒนานักศึกษา นอกเหนือจากแบบสอบถาม.....	107

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ตอนที่ 7 วิเคราะห์กิจกรรมที่ต้องการพัฒนานักศึกษา นอกเหนือจากแบบสอบถามและกิจกรรมที่ วิทยาลัยไม่ได้จัด.....	109
	ตอนที่ 8 วิเคราะห์การให้ความสำคัญของการพัฒนา นักศึกษา.....	111
	ตอนที่ 9 วิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์.....	113
	วิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์....	113
	วิเคราะห์กิจกรรมที่จัดพัฒนานักศึกษา จากการสัมภาษณ์.....	114
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	119
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	119
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	119
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
	สรุปผลการวิจัย.....	121
	อภิปรายผล.....	129
	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนานักศึกษา.....	143
	ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสทวิทยาลัยรัตน โกสินทร์.	147
	บรรณานุกรม.....	148
	ภาคผนวก.....	155
	ประวัติผู้เขียน.....	209

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรที่ใช้ในกรวิจัย.....	65
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างและแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตาม วิทยาลัย.....	69
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เฉพาะนักศึกษา.....	73
4	ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านสุขภาพกายและจิต.....	76
5	ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านสติปัญญาและความสามารถ.....	80
6	ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านอาชีพ.....	83
7	ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรมและ จริยธรรม.....	87
8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นด้าน สุขภาพกายและจิต.....	91
9	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นด้านสุขภาพกาย และจิตของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา โดยวิธีของเซฟเฟ...	92
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นด้าน สติปัญญาและความสามารถ.....	93
11	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นด้านสติปัญญาและ ความสามารถของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็น ด้านอาชีพ.....	95
13	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นด้านอาชีพ ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา.....	96
14	วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็น ด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม.....	97
15	เปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็น ด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม.....	98
16	คุณภาพของการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านสุขภาพกาย และจิต จำแนกตามผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา...	99
17	คุณภาพของการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านสติปัญญา และความสามารถ จำแนกตามผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา.....	100
18	คุณภาพของการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านอาชีพ จำแนกตามผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา.....	101
19	คุณภาพของการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านบุคลิกภาพ ทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม.....	102
20	ความต้องการกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านสุขภาพกาย และจิต จำแนกตามผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา...	103
21	ความต้องการกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านสติปัญญาและ ความสามารถ จำแนกตามผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษา.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	ความต้องการกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านอาชีพ จำแนกตาม ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา.....	105
23	ความต้องการกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม จำแนกตามผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา.....	106
24	กิจกรรมที่จัดพัฒนานักศึกษาด้านสุขภาพกายและจิต ด้านสติ ปัญญาและความสามารถ ด้านอาชีพ และด้านบุคลิกภาพ ทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม นอกเหนือจากแบบ สอบถาม.....	108
25	ความต้องการกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ด้านสุขภาพกาย และจิต ด้านสติปัญญาและความสามารถ ด้านอาชีพ และด้านบุคลิกภาพทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม นอกเหนือจากแบบสอบถามและกิจกรรมที่วิทยาลัยไม่ได้จัด..	110
26	การให้ความสำคัญของการพัฒนานักศึกษา.....	112
27	สถานการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์.....	113